

चाणक्य मंडल परिवार

प्रश्नपुस्तिका

अर्थशास्त्र

Population

एकूण प्रश्न : 50

एकूण गुण : 100

वेळ : एक तास

सूचना

- (1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 50 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. असा तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.
- (2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनात बॉलपेनने लिहावा.
- (3) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे.
- (4) ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेतदेखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून पहावा.
- (5) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.
- (6) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत.
- (7) प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच "उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चुकीच्या उत्तरांसाठी एक तृतीयांश गुण वजा करण्यात येतील".
- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे.

परीक्षा-क्रमांक

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

चाणक्य मंडल परिवार

1. खालीलपैकी कोणी लोकसंख्याशास्त्रीय संक्रमणाचा सिद्धांत मांडला?

(1) चार्ल्स डार्विन	(2) फ्रँक नोटस्टिन
(3) अलेक्झांडर फ्लेमिंग	(4) जीन्स जॅक्स

Who among the following gave the Theory of demographic Transition?

(1) Charles Darwin	(2) Frank Notestein
(3) Alexander Fleming	(4) Jeans Jacques

2. लोकसंख्येची घनता कशा प्रकारे मोजली जाते?

(1) दर हेक्टरी	(2) दर चौरस फूट
(3) दर चौरस किलोमीटर	(4) यापैकी नाही

How is population density measured?

(1) per hectare	(2) per square foot
(3) per square kilometer	(4) None of these

3. लोकसंख्याशास्त्रीय संक्रमणाचा तिसरा टप्पा ___ ने चिन्हांकित केला आहे.

(1) घटता जन्मदर आणि कमी लोकसंख्या वाढ
(2) उच्च जन्म आणि मृत्यू दर
(3) कमी जन्म आणि मृत्यू दर
(4) वरीलपैकी काहीही नाही

The third stage of demographic transition is marked by__.

(1) Declining birth rate and low population growth
(2) High birth and death rates
(3) Low birth and death rates
(4) None of the above

4. 2011 च्या जनगणनेनुसार, भारतातील पुरुष आणि महिला साक्षरतेच्या दरात किती फरक आहे?

(1) 14.96%	(2) 15.23%
(3) 17.98%	(4) 16.68%

According to the 2011 census, what is the difference in the male and female literacy rates in India?

(1) 14.96%	(2) 15.23%
(3) 17.98%	(4) 16.68%

5. खालीलपैकी कोणते लोकसंख्याशास्त्रीय मापदंड लोकसंख्या वाढीचा दर दर्शवतात?

(1) नैसर्गिक बदल आणि जन्मदर	(2) नैसर्गिक बदल आणि निव्वळ स्थलांतर
(3) निव्वळ स्थलांतर आणि प्रजनन दर	(4) निव्वळ स्थलांतर आणि जन्मदर

Which one of the following demographic parameters represents the population growth rate?

(1) Natural change and crude birth rate	(2) Natural change and net migration
(3) Net migration and fertility rate	(4) Net migration and birth rate

6. भारतातील जनगणनेचे कामकाज भारत सरकारचे कोणते मंत्रालय पाहते?

- (1) सांख्यिकी आणि कार्यक्रम अंमलबजावणी मंत्रालय
- (2) शिक्षण मंत्रालय
- (3) गृह मंत्रालय
- (4) आरोग्य मंत्रालय

Which ministry of Government of India looks after Census operations in India?

- (1) Ministry of Statistics and Programme Implementation
- (2) Ministry of Education
- (3) Ministry of Home Affairs
- (4) Ministry of Health

7. खालीलपैकी कोणते जनगणना वर्ष भारताच्या लोकसंख्याशास्त्रीय इतिहासात "महाविभाजक" म्हणून ओळखले जाते?

(1) 1991	(2) 1951
(3) 1901	(4) 1921

Which of the following census years is known as the "Great Divide" in the demographic history of India?

(1) 1991	(2) 1951
(3) 1901	(4) 1921

8. अर्भक मृत्यता म्हणजे ____.

(1) मृत बाळ जन्मणे.	(2) गर्भपातामुळे होणारा मृत्यू.
(3) जन्मलेले बाळ एका वर्षाच्या आत मृत पावणे.	(4) गर्भ मृत्यू.

Infant Mortality means ____.

(1) Still birth.	(2) Death due to abortion.
(3) Death of baby born within one year.	(4) Fetal death.

9. अतिरिक्त लोकसंख्या म्हणजे काय?
- (अ) देशाच्या संसाधनापेक्षा जास्त लोकसंख्या असणे.
 (ब) पोषण क्षमतेवर लोकसंख्येचा भार पडणे.
 (क) नैसर्गिक साधनसंपत्ती लोकसंख्येच्या तुलनेत कमी असणे.
 (ड) लोकसंख्या वाढीच्या तुलनेत आर्थिक विकास न होणे.

पर्यायी उत्तरे-

- (1) फक्त अ (2) अ आणि ब
 (3) अ, ब आणि क (4) वरील सर्व

What is Surplus Population?

- (A) Having more population than the country's resources.
 (B) Population burden on nutritional capacity.
 (C) Natural resources are less than the population.
 (D) Lack of economic growth compared to population growth.

Answer Options-

- (1) Only A (2) A and B
 (3) A, B and C (4) All of the above

10. भारतातील लोकसंख्येचे स्वरूप खालीलप्रमाणे आहे.

- (अ) साक्षरता 74.04% आहे.
 (ब) सरासरी आयुर्मान 70 आहे.
 (क) निम्मी लोकसंख्या तरुण आणि कार्यक्षम आहे.
 (ड) लिंग गुणोत्तर 943 आहे.
 वरीलपैकी कोणता पर्याय योग्य आहे.

- (1) अ आणि ब (2) ब आणि क
 (3) अ, ब आणि क (4) अ, ब, क, ड

The population structure of India is as follows.

- (a) Literacy is 74.04%. (b) Average life expectancy is 70.
 (c) Half of the population is young and efficient. (d) Sex ratio is 943.

Which of the above options is correct?

- (1) A and B (2) B and C
 (3) A, B and C (4) A, B, C, D

11. थॉमस माल्थसचे लोकसंख्येच्या संदर्भातील कोणते/ती विधान/ने सत्य आहे/त?
 (अ) लोकसंख्या भूमितीय श्रेणीने वाढते.
 (ब) अन्नधान्य गणितीय श्रेणीने वाढते.

पर्यायी उत्तरे:

- (1) फक्त अ (2) फक्त ब
 (3) अ आणि ब (4) यापैकी नाही

Which statement(s) of Thomas Malthus regarding population is/are true?

- (A) Population increased in geometrical progression.
 (B) Food grains increased in arithmetic progression.

Answer Options-

- (1) Only A (2) Only B
 (3) A and B (4) None of these

12. लोकसंख्येत बदल घडवून आणण्यास कोणते घटक कारणीभूत ठरतात?
 (अ) जननक्षमता (ब) मर्त्यता
 (क) विस्थापन (ड) स्थलांतर

पर्यायी उत्तरे-

- (1) अ आणि ब (2) ब आणि क
 (3) अ, ब, क (4) वरीलपैकी सर्व

What factors lead to changes in population?

- (A) Fertility (B) Mortality
 (C) Displacement (D) Migration

Answer Options-

- (1) A and B (2) B and C
 (3) A, B, C (4) All of the above

13. राष्ट्रीय लोकसंख्या धोरण समितीचे प्रमुख म्हणून कोणाची निवड झाली होती?
 (1) डॉ. अहलुवालिया (2) डॉ. करुणाकरन
 (3) डॉ. एम. एस. स्वामीनाथन (4) डॉ. मनमोहन सिंग

Who was elected as the head of the National Population Policy Committee?

- (1) Dr. Ahluwalia (2) Dr. Karunakaran
 (3) Dr. M. S. Swaminathan (4) Dr. Manmohan Singh

14. खालीलपैकी कोणते विधान/विधाने योग्य आहे/आहेत?

(अ) 2011 ची जनगणना ही सलग 15 वी व स्वातंत्र्यानंतरची 7 वी जनगणना होती.

(ब) जनगणना कायदा 1948 ला संमत करण्यात येऊन भारताची पहिली जनगणना 1951 मध्ये पार पडली.

(क) जनगणनेची संपूर्ण जबाबदारी ही केंद्र सरकारच्या गृह मंत्रालयाची असते.

पर्यायी उत्तरे-

(1) अ आणि ब

(2) ब आणि क

(3) फक्त अ

(4) वरीलपैकी सर्व

Which of the following statement/s is/are correct?

(A) The 2011 census was the 15th consecutive census and the 7th since independence.

(B) The first census of India was conducted in 1951 with the passing of the Census Act 1948.

(C) The overall responsibility for census rests with the Ministry of Home Affairs of the Central Government.

Answer Options-

(1) A and B

(2) B and C

(3) Only A

(4) All of the above

15. राष्ट्रीय लोकसंख्या धोरण, 2000 चे उद्दिष्टे आहेत.

(अ) माता मृत्यू दर प्रति 1 लाख जिवंत जन्मांमागे 100 च्या खाली आणि बालमृत्यू दर एक हजार जिवंत जन्मांमागे 30 च्या खाली आणणे.

(ब) संसर्गजन्य रोग प्रतिबंध आणि नियंत्रण करणे.

(क) माता मृत्यू दर 1 लाख जिवंत जन्मांमागे 200 च्या खाली आणि बालमृत्यू दर एक लाख जिवंत जन्मांमागे 30 पेक्षा कमी करणे.

पर्यायी उत्तरे-

(1) फक्त अ आणि ब

(2) फक्त क आणि ब

(3) फक्त अ

(4) फक्त क

The National Population Policy, 2000 aimed to

(A) Reduce maternal mortality rate below 100 per 1 lakh live births and infant mortality to below 30 per one thousand live births.

(B) Prevent and control communicable diseases.

(C) Reduce maternal mortality rate below 200 per 1 lakh live births and infant mortality to below 30 per one lakh live births.

Answer Options-

(1) Only A and B

(2) Only C and B

(3) Only A

(4) Only C

16. खालीलपैकी कोणती जोडी जुळत नाही?

(1) हरियाणा : लिंग गुणोत्तर 877	(2) तमिळनाडू : लिंग गुणोत्तर 985
(3) आंध्र प्रदेश : लिंग गुणोत्तर 992	(4) केरळ : लिंग गुणोत्तर 1084

Which of the following is not well-matched?

(1) Haryana : Sex ratio 877	(2) Tamilnadu : Sex ratio 985
(3) Andhra Pradesh : Sex ratio 992	(4) Kerala : Sex ratio 1084

17. 2011 च्या जनगणनेनुसार, राज्यांमध्ये लिंग गुणोत्तराचा योग्य उतरता क्रम काय आहे?

- (1) केरळ > तामिळनाडू > आंध्र प्रदेश > छत्तीसगड
 (2) केरळ > छत्तीसगड > आंध्र प्रदेश > मध्य प्रदेश
 (3) केरळ > आंध्र प्रदेश > छत्तीसगड > तामिळनाडू
 (4) केरळ > छत्तीसगड > बिहार > तामिळनाडू

According to Census 2011, what is the correct descending order of sex ratio in states?

- (1) Kerala> Tamil Nadu> Andhra Pradesh> Chhattisgarh
 (2) Kerala> Chhattisgarh> Andhra Pradesh> Madhya Pradesh
 (3) Kerala> Andhra Pradesh> Chhattisgarh> Tamil Nadu
 (4) Kerala> Chhattisgarh> Bihar> Tamil Nadu

18. 2011 च्या जनगणनेनुसार, खालीलपैकी भारतातील सर्वात जास्त लोकसंख्या असलेले मेट्रो शहर कोणते आहे?

(1) नवी दिल्ली	(2) कोलकाता
(3) मुंबई	(4) बेंगळुरू

As per census 2011, which of the following is the most populated Metro City in India?

(1) New Delhi	(2) Kolkata
(3) Mumbai	(4) Bengaluru

19. 2011 च्या जनगणनेनुसार, 0 - 6 वर्षे वयोगटातील लोकसंख्या महाराष्ट्रातील एकूण लोकसंख्येच्या _____ आहे.

(1) 12.9%	(2) 11.9%
(3) 9.9%	(4) 11.1%

As per 2011 Census, the population in the age group of 0 - 6 years constitutes _____ of the total population in Maharashtra.

(1) 12.9%	(2) 11.9%
(3) 9.9%	(4) 11.1%

20. 2011 च्या जनगणनेनुसार, महाराष्ट्राच्या एकूण लोकसंख्येच्या शहरी लोकसंख्येची टक्केवारी आहे?

- (1) 31.16 (2) 45.22
(3) 48.5 (4) 42

As per 2011 Census, percentage of urban population to total population of Maharashtra is

- (1) 31.16 (2) 45.22
(3) 48.5 (4) 42

21. 2011 च्या जनगणनेनुसार, भारतातील सर्वात जास्त साक्षरता दर असलेला केंद्रशासित प्रदेश कोणता आहे?

- (1) चंदीगड (2) लक्षद्वीप
(3) पाँडिचेरी (4) अंदमान - निकोबार

According to 2011 census, the Union Territory in India with highest literacy rate is:

- (1) Chandigarh (2) Lakshadweep
(3) Pondicherry (4) Andaman - Nicobar

22. 11 जुलै 1987 रोजी जगाची लोकसंख्या _____ कोटी झाली, म्हणून 11 जुलै हा दिवस 'जागतिक लोकसंख्या दिन' म्हणून साजरा केला जातो.

- (1) 700 (2) 600
(3) 400 (4) 500

On 11 July 1987, the world's population reached _____ crore, hence 11 July is celebrated as 'World Population Day'.

- (1) 700 (2) 600
(3) 400 (4) 500

23. 2011 च्या जनगणनेनुसार, दहा कोटी लोकसंख्या ओलांडणारी राज्ये कोणती?

- (1) उत्तर प्रदेश, बिहार, महाराष्ट्र (2) उत्तर प्रदेश, राजस्थान, बिहार
(3) बिहार, मध्य प्रदेश, महाराष्ट्र (4) उत्तर प्रदेश, बिहार, पश्चिम बंगाल

According to the 2011 census, which states have a population of over 10 crores?

- (1) Uttar Pradesh, Bihar, Maharashtra (2) Uttar Pradesh, Rajasthan, Bihar
(3) Bihar, Madhya Pradesh, Maharashtra (4) Uttar Pradesh, Bihar, West Bengal

24. खालीलपैकी कोणते विधान 'लोकसंख्याविषयक लाभांश' या संज्ञेचे वर्णन करते?

- (1) 15-64 वर्षे वयोगटातील त्याची उच्च लोकसंख्या.
- (2) 15 वर्षाखालील वयोगटातील त्याची उच्च लोकसंख्या.
- (3) 64 वर्षांपुढील वयोगटातील त्याची उच्च लोकसंख्या.
- (4) त्याची एकूण उच्च लोकसंख्या.

Which of the following statements best describes the term 'demographic dividend'?

- (1) Its high population is in the age group of 15-64 years.
- (2) Its high population is under 15 years of age.
- (3) Its high population in the age group above 64 years.
- (4) Its overall high population.

25. 2011 च्या जनगणनेनुसार, खालीलपैकी कोणत्या राज्यात लोकसंख्येची घनता भारतात सर्वात कमी आहे?

(1) मिझोराम	(2) अरुणाचल प्रदेश
(3) आसाम	(4) त्रिपुरा

According to Census 2011, which of the following states has the lowest population density in India?

(1) Mizoram	(2) Arunachal Pradesh
(3) Assam	(4) Tripura

26. 2001-2011 च्या दशकात भारताची लोकसंख्या वाढीचा दर ___% एवढा होता.

(1) 15.99	(2) 17.64
(3) 18.64	(4) 16.00

India's population growth rate during the decade 2001-2011 was ___%.

(1) 15.99	(2) 17.64
(3) 18.64	(4) 16.00

27. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते योग्य आहे?

(अ) 2001-2011 दरम्यान महाराष्ट्रात शहरी लिंग गुणोत्तरात सुधारणा झाली परंतु ग्रामीण भागात घट झाली.

(ब) संपूर्ण देशात लिंग गुणोत्तरात शहरी व ग्रामीण क्षेत्रात दोन्हीकडे सदर काळात सुधारणा झाली. पर्यायी उत्तरे-

(1) फक्त अ	(2) फक्त ब
(3) दोन्ही अ आणि ब	(4) दोन्ही नाहीत

Which of the following statements is/are correct?

(A) Between 2001-2011, Maharashtra's urban sex ratio improved but declined in rural areas.

(B) There was an improvement in the sex ratio of the entire country both in urban and rural areas during the period.

Answer Options-

(1) Only A	(2) Only B
(3) Both A and B	(4) Not both

28. 2011 च्या जनगणनेनुसार, महाराष्ट्रातील लोकसंख्येचा जिल्ह्यानुसार योग्य चढता क्रम कोणता आहे?

- (1) गडचिरोली, सिंधुदुर्ग, हिंगोली, वाशिम
- (2) सिंधुदुर्ग, गडचिरोली, हिंगोली, वाशिम
- (3) हिंगोली, वाशिम, गडचिरोली, सिंधुदुर्ग
- (4) नंदुरबार, सिंधुदुर्ग, गडचिरोली, हिंगोली

According to Census 2011, what is the correct ascending order of district population in Maharashtra?

- (1) Gadchiroli, Sindhudurg, Hingoli, Washim
- (2) Sindhudurg, Gadchiroli, Hingoli, Washim
- (3) Hingoli, Washim, Gadchiroli, Sindhudurg
- (4) Nandurbar, Sindhudurg, Gadchiroli, Hingoli

29. 2011 च्या जनगणनेनुसार, महाराष्ट्रातील जिल्ह्यांचा बाल लिंग गुणोत्तरानुसार योग्य चढता क्रम कोणता आहे?

- (1) कोल्हापूर, बुलढाणा, अहमदनगर, जळगाव, बीड
- (2) अहमदनगर, जळगाव, बीड, कोल्हापूर, बुलढाणा
- (3) बीड, जळगाव, अहमदनगर, बुलढाणा, कोल्हापूर
- (4) बीड, जळगाव, बुलढाणा, कोल्हापूर, अहमदनगर

According to 2011 census, what is the correct ascending order of child sex ratio of districts in Maharashtra?

- (1) Kolhapur, Buldhana, Ahmednagar, Jalgaon, Beed
- (2) Ahmednagar, Jalgaon, Beed, Kolhapur, Buldhana
- (3) Beed, Jalgaon, Ahmednagar, Buldhana, Kolhapur
- (4) Beed, Jalgaon, Buldhana, Kolhapur, Ahmednagar

30. राष्ट्रीय लोकसंख्या धोरण 2000 चे तात्काळ उद्दिष्ट कोणते होते?

- (1) माता व बाल आरोग्यासाठी एकात्मिक सेवा प्रदान करणे आणि पायाभूत आरोग्य सुविधांच्या गरजा पूर्ण करणे
- (2) एकूण प्रजनन दर प्रतिस्थापन पातळीपर्यंत कमी करणे.
- (3) मुलांचे सार्वत्रिक लसीकरण साध्य करणे.
- (4) 2045 पर्यंत लोकसंख्येत स्थैर्य साध्य करणे.

What was the immediate objective of National Population Policy 2000?

- (1) To provide integrated services for maternal and child health and Meet the needs of health infrastructure.
- (2) Reducing the total fertility rate to replacement level.
- (3) Achieving Universal Immunization of Children.
- (4) Achieving population stabilisation by 2045.

31. 2011 च्या जनगणनेनुसार भारतातील साक्षरता प्रमाण:

(अ) ग्रामीण भागातील एकूण साक्षरता 67.8%

(ब) शहरी भागातील एकूण साक्षरता 84.1%

वरीलपैकी कोणते विधान योग्य आहे?

(1) फक्त अ

(2) फक्त ब

(3) अ आणि ब

(4) दोन्ही नाहीत

Literacy rate in India as per 2011 census:

(A) Total Literacy in Rural Areas 67.8%

(B) Total Literacy in Urban Areas 84.1%

Which of the above statements is correct?

(1) Only A

(2) Only B

(3) A and B

(4) Not both

32. 2011 च्या जनगणनेनुसार शहरी भाग होण्यासाठी कमीत कमी प्रती चौ. कि. मी. लोकसंख्येची घनता किती असणे आवश्यक आहे?

(1) 500

(2) 600

(3) 400

(4) 300

According to the 2011 census, what is the minimum per square k.m. density of population required to be an Urban area?

(1) 500

(2) 600

(3) 400

(4) 300

33. भारताच्या जनगणनेनुसार (2011) खालीलपैकी कोणत्या राज्यामध्ये ग्रामीण भागातील बालकांची टक्केवारी सर्वात कमी आहे?

(1) जम्मू आणि काश्मीर

(2) केरळ

(3) पंजाब

(4) हरियाणा

As per the Census of India (2011) which of the following States has the lowest percentage share of the child population in rural areas?

(1) Jammu & Kashmir

(2) Kerala

(3) Punjab

(4) Haryana

34. 2011 च्या जनगणनेनुसार, भारतातील कोणते राज्य सर्वाधिक दाट लोकवस्तीचे आहे?

(1) पश्चिम बंगाल

(2) केरळ

(3) उत्तर प्रदेश

(4) बिहार

As per the 2011 Census, which of the following states of India is most densely populated?

(1) West Bengal

(2) Kerala

(3) Uttar Pradesh

(4) Bihar

35. खालीलपैकी कोणती जोडी बरोबर जुळत नाही?

दशक

- (1) 1971-81
(2) 1981-91
(3) 1991-2001
(4) 2001- 2011

दशकीय वाढीचा दर

- 24.66
23.87
21.54
19.05

Which one of the following pairs is not correctly matched?

Decade

- (1) 1971-81
(2) 1981-91
(3) 1991-2001
(4) 2001- 2011

Decadal growth rate of population

- 24.66
23.87
21.54
19.05

36. ___ मध्ये अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या नाही.

- (1) केरळ
(3) पंजाब

- (2) तामिळनाडू
(4) राजस्थान

There is no Scheduled Tribe population in

- (1) Kerala
(3) Punjab

- (2) Tamil Nadu
(4) Rajasthan

37. लोकसंख्येच्या संक्रमण चक्रातील अशी कोणती अवस्था आहे ज्यामध्ये भारताचे लोकसंख्याशास्त्रीय वैशिष्ट्यांच्या आधारे वर्गीकरण केले जाते?

- (1) प्रारंभिक विस्तार अवस्था
(3) उशीरा विस्तार अवस्था

- (2) उच्च स्थिर अवस्था
(4) घटती अवस्था

What is the Stage in the population cycle in which India is classified on the basis of its demographic characteristics?

- (1) Early expanding stage
(3) Late expanding stage

- (2) High stationary stage
(4) Declining Stage

38. भारतातील लोकसंख्या वेगाने वाढण्यामागील मुख्य कारण काय आहे?

- (1) कमी जन्मदर आणि कमी मृत्यू दर
(2) उच्च जन्म दर आणि कमी मृत्यू दर
(3) उच्च जन्मदर आणि उच्च मृत्युदर
(4) वरीलपैकी सर्व

What is the main reason behind the faster population growth in India

- (1) Low Birth Rate and Low Mortality Rate
(2) High Birth Rate and Low Mortality Rate
(3) High Birth Rate and High Mortality Rate
(4) All of the above

39. लोकसंख्या वाढ आणि सामाजिक विकासासंबंधी थॉमस रॉबर्ट माल्थस यांनी 1798 मध्ये खालीलपैकी कोणते विचार मांडले?

(अ) लोकसंख्येचा आकार नियंत्रित ठेवण्यासाठी नैतिक संयम ठेवणे.

(ब) विवाहाच्या वयात वाढ.

(क) लोकसंख्येत घट, दुष्काळ, पूर, भूकंप, उपासमार या कारणामुळे ही होते.

वरीलपैकी कोणते विधान/ने चुकीचे आहे/ आहेत?

(1) फक्त अ

(2) फक्त ब

(3) ब आणि क

(4) वरीलपैकी नाही

Which of the following ideas about population growth and social development did Thomas Robert Malthus present in 1798?

(A) Maintaining moral restraint to control the size of the population.

(B) Increasing the age of marriage.

(C) The decline in population is due to drought, flood, earthquake and starvation.

Which of the above statement/s is/are incorrect?

(1) Only A

(2) Only B

(3) B and C

(4) None of the above

40. भारतातील बालकांच्या (0-6) लोकसंख्येचे एकूण लोकसंख्येतील प्रमाण किती आहे?

(1) 9%

(2) 15%

(3) 13.6%

(4) 12%

What is the percentage of India's child (0-6) population to the total population?

(1) 9%

(2) 15%

(3) 13.6%

(4) 12%

41. लोकसंख्येची नैसर्गिक वाढ मोजण्यासाठी पुढील घटक निर्धारक मानले जातात:

(अ) जन्मदर

(ब) मृत्यूदर

(क) स्थलांतर

(ड) वरीलपैकी नाही

पर्यायी उत्तरे:

(1) अ आणि ब

(2) ब आणि क

(3) अ आणि क

(4) फक्त ड

The following factors are considered determining for natural growth population:

(A) Birth rate

(B) Mortality

(C) Migration

(D) None of the above

Answer Options:

(1) A and B

(2) B and C

(3) A and C

(4) Only D

42. आंतरराष्ट्रीय लोकसंख्या विज्ञान संस्था कोठे कार्यरत आहे?

(1) पुणे	(2) हैदराबाद
(3) नवी दिल्ली	(4) मुंबई

Where does the International Institute for Population Sciences operate?

(1) Pune	(2) Hyderabad
(3) New Delhi	(4) Mumbai

43. भारताचे पहिले लोकसंख्या धोरण कोणत्या वर्षी घोषित झाले होते?

(1) 1975	(2) 1976
(3) 1978	(4) 1988

India's first population policy was announced in which year?

(1) 1975	(2) 1976
(3) 1978	(4) 1988

44. बाल लिंग गुणोत्तर सर्वाधिक घट दर्शविणारे राज्य/ केंद्रशासित प्रदेश कोणता आहे?

(1) हरियाणा	(2) पंजाब
(3) जम्मू आणि काश्मीर	(4) आसाम

Which State/UT has shown the highest decline in child sex ratio?

(1) Haryana	(2) Punjab
(3) Jammu and Kashmir	(4) Assam

45. लोकसंख्येत सर्वाधिक वाढ झालेले पहिले तीन जिल्हे कोणते आहेत?

(1) ठाणे, पुणे, छत्रपती संभाजीनगर	(2) पुणे, नागपूर, मुंबई
(3) ठाणे, मुंबई, पुणे	(4) पुणे, ठाणे, नागपूर

Which are the top three districts with highest population growth?

(1) Thane, Pune, Chhatrapati Sambhajnagar	(2) Pune, Nagpur, Mumbai
(3) Thane, Mumbai, Pune	(4) Pune, Thane, Nagpur

46. 2011 जनगणनेनुसार महाराष्ट्राचे लिंग गुणोत्तर किती आहे?

(1) 940	(2) 921
(3) 929	(4) 894

What is the sex ratio of Maharashtra as per the 2011 census?

(1) 940	(2) 921
(3) 929	(4) 894

47. भारतामध्ये कुटुंब नियोजन विभाग कोणत्या साली स्थापन करण्यात आला होता?

- (1) 1962 (2) 1966
(3) 1975 (4) 1985

In which year was the Department of Family Planning established in India?

- (1) 1962 (2) 1966
(3) 1975 (4) 1985

48. खालीलपैकी कोणते वर्ष संयुक्त राष्ट्र संघाने जागतिक लोकसंख्या वर्ष म्हणून घोषित केले?

- (1) 1988 (2) 1974
(3) 1965 (4) 1978

Which of the following year was declared by the United Nations as the World Population Year?

- (1) 1988 (2) 1974
(3) 1965 (4) 1978

49. राष्ट्रीय लोकसंख्या धोरण, 2000 मध्ये खालीलपैकी कोणत्या उद्दिष्टांचा समावेश आहे?

- (अ) स्त्री- भ्रूणहत्या प्रतिबंधक कायद्याची अंमलबजावणी करणे.
(ब) बालविवाह प्रतिबंधक कायद्याची प्रभावी अंमलबजावणी करणे.
(क) छोट्या कुटुंबाची संकल्पना राबवणे.
(ड) खेड्यांच्या पातळीवर बाळंतपणाच्या सेवा उपलब्ध करून देणे.
पर्यायी उत्तरे-

- (1) अ आणि ब (2) ब आणि क
(3) ब, क आणि ड (4) सर्व पर्याय बरोबर आहेत

Which of the following objectives are included in the National Population Policy, 2000?

- (A) Implementation of Prevention of Femicide Act.
(B) Effective implementation of Prevention of Child Marriage Act.
(C) Implementing the concept of a small family.
(D) Providing maternity services at village level.

Answer Options-

- (1) A and B (2) B and C
(3) B, C and D (4) All options are correct

50. खालीलपैकी भारतात सर्वप्रथम संतती नियमन केंद्राची स्थापना केली?

- (1) डॉ. र. धों. कर्वे (2) डॉ. इरावती कर्वे
(3) डॉ. धों. के. कर्वे (4) डॉ. गो. ग. कर्वे

Who among the following established the first Birth Control Centre in India?

- (1) Dr. R. D. Karve (2) Dr. Iravati Karve
(3) Dr. D. K. Karve (4) Dr. G. G. Karve